

ปัจจัยเชิงสาเหตุการปรับตัวของสถานศึกษาเข้าสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคใต้ตอนล่าง

The Causal Adaptational Factors of Education Institutes toward the ASEAN Community under the Offices of Secondary Educational Service Areas in the Lower Southern Region

บงกชวี รัตนวงศ์ (Bongkotrawee Rattanawong)¹รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (Rungchatchadaporn Wehachart)²จรัส อติวิทยากรณ์ (Charas Atiwittayaporn)³

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการปรับตัวของสถานศึกษาในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการปรับตัวของสถานศึกษาเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดภาคใต้ตอนล่าง กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 220 คน โดยสุ่มจากประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา 486 คน เครื่องมือในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ เป็นแบบวัดระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษามีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .95 สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสหสัมพันธ์ และค่าสถิติวัดระดับความกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ โมเดลสมการโครงสร้างและใช้โปรแกรมประยุกต์ สำหรับการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง

ผลการวิจัยพบว่า ระดับการปรับตัวของสถานศึกษาในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับมากทั้งรายด้านและโดยรวม และปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการปรับตัวของสถานศึกษาเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดภาคใต้ตอนล่าง ได้แก่ ปัจจัยด้านการกระจายอำนาจ ด้านการมีส่วนร่วม และด้านทักษะการบริหาร ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ โมเดลที่ได้จากการแก้ปรับแล้วมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดี และค่าสถิติ วัดระดับความกลมกลืนของโมเดลเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยมีค่า $\chi^2 = 0.00$, $p = 1.00$, RMSEA = 0.000 และยังพบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุทั้ง 3 ด้าน สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรการปรับตัวของสถานศึกษาเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้ร้อยละ 58

¹มหาวิทยาลัยทักษิณ หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาขาวิชาการบริหารและการจัดการทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ : ปรธานที่ปรึกษา³รองศาสตราจารย์ ดร.สาขาวิชาการบริหารและการจัดการทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ : กรรมการที่ปรึกษา

Abstract

The purpose of this research aimed to investigate adaptation level of education institutes for the ASEAN community and the causal adaptational factors of education institutes toward the ASEAN community under the secondary educational service area office in the lower southern area. The samples included 220 school administrators under the secondary educational service area office in the lower southern area. They were randomized from total 486 persons. The data was collected by using 5-point rating scale questionnaires which rate the level of school administrators thinking. The values of reliability at .95 respectively. And analyzed by statistics such as percentage, mean, standard deviation, correlation analysis and, Goodness of Fit index. Multiple Regression analysis was used to hypothesis testing, and the structural equation modeling application software was used to compute the data.

The result revealed that the level of education institutes for the ASEAN community were rated at a high both each item and over all , and the causal factors , decentralization, cooperation and management skill were affecting to adaptation of the education institutes toward the ASEAN community under the secondary educational service area office in the lower southern area. According to the multiple regression analysis, an adjusted model was fit with the empirical data and the goodness of fit index was in line with a defined criteria while $\chi^2 = 0.00$, $p = 1.00$, RMSEA = 0.000. Besides, the result also indicated that causal factors could explain variance to adaptation of the education institutes toward the ASEAN community variable 58 percent, respectively.

คำสำคัญ : การปรับตัว, สถานศึกษา, ประชาคมอาเซียน, Adaptational factors, Education Institutes, ASEAN Community

ภูมิหลัง

ในสภาวะปัจจุบันการแข่งขันในระดับสากล ความแตกต่างหลากหลาย และการทำงานภายใต้เงื่อนไขอันจำกัดด้วยเวลาของเหล่าประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นปัจจัยสำคัญที่กดดันให้ผู้นำและผู้บริหารต่างเร่งหากลยุทธ์การบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เตรียมพร้อม

รับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งการปรับตัวขององค์กรก็เพื่อความอยู่รอดและรักษาเสถียรภาพขององค์กร (ลอร์เลอร์ที่ 3 ,เอ็ดเวิร์ด อี และวอร์ลีย์, คริสโตเฟอร์ จี. 2551:16) ประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียน ย่อมเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนในทุกด้านของการพัฒนาตามเป้าหมายของประชาคมอาเซียน

ดังนั้นในสถานศึกษาจึงต้องมีการปรับตัวเพื่อความคงอยู่และสามารถดำเนิน

ภารกิจต่อไปในสถานศึกษาทั้งระบบ เมื่อใดก็ตามที่กฎหมายการศึกษาแห่งชาติเกิดการเปลี่ยนแปลง จะส่งผลกระทบต่อนโยบายการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา การปรับเพื่อให้สอดคล้องตามแนวนโยบายของแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2552 - 2559 ที่มุ่งให้มีความร่วมมือทางการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นสากลและรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน ผู้นำองค์กรจึงมีส่วนสำคัญต่อการทำให้องค์กรพัฒนาและเกิดการเปลี่ยนแปลง ภาวะผู้นำการปรับเปลี่ยน (Adaptive Leadership) เริ่มมีอิทธิพลทั้งในระดับการจัดการเรียนการสอนและการศึกษาวิจัย เพื่อเรียนรู้ในการปรับตัวที่จะยืดหยุ่นและเปลี่ยนแปลงตนเองเพื่อตอบรับกับสภาพแวดล้อมที่เคลื่อนไหวอยู่เสมอเพื่อรักษาเสถียรภาพขององค์กรและส่งผลให้สมาชิกปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Heifeiz, Linsky & Grashow, 2009:101)

องค์กรใดที่ผู้บริหารมีคุณลักษณะที่เหมาะสมก็ยิ่งส่งเสริมให้ผลการปฏิบัติงานขององค์กรนั้นประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจคุณลักษณะและการปฏิบัติงานของผู้บริหารที่ส่งผลในด้านการปรับตัวของสถานศึกษาเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดภาคใต้ตอนล่าง 5 จังหวัด คือ พัทลุง นครศรีธรรมราช ตรัง สตูล และสงขลา เพื่อให้สถาบันที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการศึกษาไปเป็นข้อมูลหรือเป็นข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อไป

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการปรับตัวของสถานศึกษาและ

ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุ(ด้านคุณลักษณะและการปฏิบัติงาน 7 ด้าน ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านทักษะการบริหาร ด้านแรงจูงใจ ด้านทัศนคติ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการกระจายอำนาจ และด้านการมีส่วนร่วม) ที่ส่งผลต่อการปรับตัวของสถานศึกษาเข้าสู่ประชาคมอาเซียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดภาคใต้ตอนล่าง และมีสมมติฐานว่าระดับการปรับตัวของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก และปัจจัยเชิงสาเหตุทุกด้านส่งผลต่อการปรับตัวของสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดภาคใต้ตอนล่าง ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาประจำปีการศึกษา 2554 มีจำนวนทั้งสิ้น 486 คน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดภาคใต้ตอนล่าง ประจำปีการศึกษา 2554 รวม 220 คน วิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการคำนวณสูตรของยามานะ (Yamane, 1973 : 727 - 728) ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 ค่าความคลาดเคลื่อน ร้อยละ 5 จากนั้นใช้วิธีกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) ใช้ขนาดสถานศึกษาเป็นชั้นในการสุ่ม แล้วจึงทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้วิธีการจับฉลากไม่ใส่คืน หาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ยามานะ (Yamane, 1973 : 727 - 728)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเพื่อวัดระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง 1 ฉบับแบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะและการปฏิบัติงานของผู้บริหาร 7 ด้าน จำนวน 60 ข้อ และตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการปรับตัวของสถานศึกษาเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จำนวน 48 ข้อ รวมทั้งสิ้น 108 ข้อ

3. วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัว จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา ส่งถึงผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาทั้ง 5 จังหวัด พร้อมแนบซองปิดแสตมป์เพื่อส่งคืนผู้วิจัยโดยทางไปรษณีย์ ให้เวลากลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม 2 สัปดาห์ ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างไม่ส่งคืนตามกำหนด ผู้วิจัยติดตามทางโทรศัพท์และไปรับด้วยตนเอง สามารถได้รับคืนจำนวน 220 ชุด จากนั้นนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์แล้ววิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นดังนี้

4.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

4.1.1 การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา

วิทยานิพนธ์ และส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหาและภาษา แล้วคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาที่ต้องการศึกษา (Index of Item Objective Congruence : IOC) พิจารณาข้อที่มีค่า IOC ระหว่าง 0.60-1.00 นำไปใช้จริง

4.1.2 การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และการความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหารที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product - Moment Correlation Coefficient) และการความเชื่อมั่นโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค ซึ่งจากแบบสอบถามทั้งตอนที่ 1 และ 2 นี้ผู้วิจัยได้เลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก (r) ที่มีค่าอยู่ระหว่าง .20 - .78 และ .25 - .81 ตามลำดับนำไปใช้จริงในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง และ ดังนั้นค่าความเชื่อมั่นของแต่ละตอนมีค่าเท่ากับ .95 และ .96 ตามลำดับด้วย

4.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างทำการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Science)

4.2.2 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) โดยใช้โปรแกรมประยุกต์ สำหรับการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง โมเดลที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ

4.3 การตรวจสอบความตรงของ
โมเดล (Validation of the Model)4.3.1 ค่าสถิติวัดระดับ
ความกลมกลืน (Goodness of fit Measures)4.3.1.1 ค่าสถิติไค-
สแควร์ (Chi-Square Statistics) (.00)4.3.1.2 ดัชนีวัด
ระดับความกลมกลืน (GFI) (> .05)4.3.1.3 ค่าราก
กำลังสองเฉลี่ยของค่าความแตกต่างโดย
ประมาณ (RMSEA) ($\leq$ .08)

สรุปผลและอภิปรายผล

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์โมเดลถดถอยพหุคูณระหว่างตัวแปรคุณลักษณะและการปฏิบัติงานของผู้บริหารกับการปรับตัวของสถานศึกษาเข้าสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดภาคใต้ตอนล่าง ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านทักษะการบริหาร ด้านแรงจูงใจ ด้านทัศนคติ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการกระจายอำนาจ และด้านการมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการปรับตัวของสถานศึกษา หรือตัวแปรตามพบว่า โมเดลที่ได้มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดี โดยให้ค่าดัชนีวัดความกลมกลืน ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าดัชนีความกลมกลืนที่ได้จากการวิเคราะห์และเกณฑ์ในการพิจารณา

ดัชนี	ค่าดัชนี	เกณฑ์
χ^2 , p	.00, p = 1.000	p > .05
RMSEA	.000	$\leq$ .08

แต่เนื่องจากค่าสถิติที (t-value) ของตัวแปร ปัจจัยเชิงสาเหตุบางตัวเป็นค่าที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 1.96 และมีบางค่า ที่ความสัมพันธ์เป็นลบซึ่งไม่สอดคล้องกับเนทริกซ์สหสัมพันธ์ที่มีค่าเป็นบวกทุกคู่ เป็นไปได้ว่าตัวแปรอิสระบางตัวมีความสัมพันธ์กันสูง

ทำให้เกิดปัญหา multicollinearity เนื่องจากผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) เพื่อดูลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งขนาดและทิศทางของความสัมพันธ์ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าความสัมพันธ์ของตัวแปร

	LS	SM	MO	AT	TW	DE	CO	TA	ST	PE	TE	AD
LS	1.000											
SM	.877**	1.000										
MO	.807**	.821**	1.000									
AT	.579**	.601**	.728**	1.000								
TW	.838**	.836**	.861**	.660**	1.000							
DE	.683**	.716**	.717**	.567**	.745**	1.000						
CO	.760**	.803**	.834**	.699**	.893**	.782**	1.000					
TA	.473**	.511**	.424**	.376**	.485**	.593**	.551**	1.000				
ST	.490**	.541**	.468**	.447**	.514**	.603**	.600**	.514**	1.000			
	LS	SM	MO	AT	TW	DE	CO	TA	ST	PE	TE	AD
PE	.465**	.503**	.421**	.336**	.496**	.624**	.546**	.496**	.892**	1.000		
TE	.450**	.479**	.419**	.317**	.450**	.581**	.494**	.450**	.859**	.898**	1.000	
AD	.623**	.657**	.600**	.488**	.678**	.718**	.705**	.678**	.940**	.946**	.929**	1.000

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างตัวแปรคุณลักษณะและการปฏิบัติงานของผู้บริหารทั้ง 7 ด้าน กับการการปรับตัวของสถานศึกษาเข้าสู่ประชาคมอาเซียนใน 4 ด้าน คือ ด้านพันธกิจ ด้านโครงสร้างองค์กร ด้านบุคลากร และด้านเทคโนโลยี พบว่า ตัวแปรทั้ง 7 ตัว ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดังนั้นจึงได้แก่ปรับโมเดล ด้วยการพิจารณาจากค่าดัชนีตัวแปร (Modification Indices) พร้อมค่าการเปลี่ยนแปลงที่คาดหวัง และคำนึงถึงความเป็นไปได้ในทางทฤษฎี ซึ่งผู้วิจัยได้ตัดตัวแปร ด้านภาวะผู้นำ ด้านแรงจูงใจ ด้านทัศนคติ และด้านการทำงานเป็นทีม ออกจากความสัมพันธ์ไปด้วย ดังแสดงในตารางที่ 3

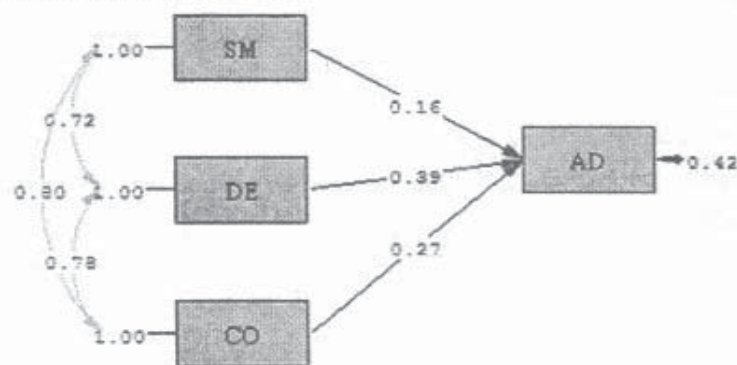
ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์โมเดลถดถอยพหุคูณระหว่างตัวแปร ค่าสัมประสิทธิ์ของการถดถอยพหุคูณของตัวแปรในรูปคะแนนมาตรฐาน (B) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของการถดถอยพหุคูณ (SE) ค่าสถิติที (t-test) และค่าสหสัมพันธ์พหุคูณกำลังสอง (R^2) ของโมเดลที่มีการแก้ปรับแล้ว ด้านปรับตัวของสถานศึกษาเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ตัวแปรต้น	B	SE	t	R^2
คุณลักษณะของผู้บริหาร				.58
ด้านทักษะการบริหาร	.16	.08	2.07	
ด้านการกระจายอำนาจ	.39	.07	5.38	
ด้านการมีส่วนร่วม	.27	.09	3.16	R^2

$t > 2.57$ Sig ที่ .01, $t > 1.96$ Sig ที่ .05

จากตารางนี้ เมื่อพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์ของการถดถอยพหุคูณของตัวแปรในรูปคะแนนมาตรฐานพบว่า ตัวแปรปัจจัยเชิงสาเหตุส่งผลต่อการปรับตัวของสถานศึกษา เข้าสู่ประชาคมอาเซียนในเชิงบวกเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการกระจายอำนาจ ($r = .39$) ด้านการมีส่วนร่วม ($r = .27$) ด้านทักษะการบริหาร ($r = .16$) และตัวแปรทั้ง 3 ตัว ยังสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวน

ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการปรับตัวของสถานศึกษาเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้ถึงร้อยละ 58 ($R^2 = .58$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับปัจจัยเชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรต้นที่ส่งผลต่อตัวแปรตาม และสามารถแสดงโมเดลผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของตัวแปรในรูปคะแนนมาตรฐานดังภาพที่ 1

Chi-Square=0.00, df=3, P-value=1.00000, RMSEA=0.000

ภาพที่ 1 โมเดลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของตัวแปรในรูปคะแนนมาตรฐานที่แก้ปรับแล้ว

อภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์เพื่อศึกษาระดับการปรับตัวของสถานศึกษาเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในภาคใต้ตอนล่างพบว่าการปรับตัวอยู่ในระดับมากทั้งรายด้านและโดยรวมเหตุผลอาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาสามารถเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง สามารถรับนโยบายทางการศึกษามาการพัฒนาเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและผู้บริหารสามารถบริหารจัดการได้ดี บุคลากรตระหนักในหน้าที่และปฏิบัติหน้าที่ได้เหมาะสมร่วมมือกันในการทำงานและการทำกิจกรรมเพื่อให้สถานศึกษาสามารถปรับตัวให้อยู่รอดได้และผลการวิเคราะห์เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุการปรับตัวของสถานศึกษาเข้าสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดภาคใต้ตอนล่างพบว่าผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคใต้ตอนล่าง มีคุณลักษณะและการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อการปรับตัวของสถานศึกษาเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในด้านการกระจายอำนาจอยู่ในระดับสูงที่สุด รองลงมาเป็นด้านการมีส่วนร่วม และด้านทักษะการบริหาร ส่งผลต่อการปรับตัวของสถานศึกษาเข้าสู่ประชาคมอาเซียนต่ำที่สุด เหตุผลที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าบทบาทการกระจายอำนาจของผู้บริหารส่งผลในระดับองค์การผู้บริหารให้อิสระบุคลากรทุกฝ่ายทั้งในโรงเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ในการบริหารจัดการการดำเนินกิจกรรมของสถานศึกษาเกี่ยวกับการกำหนดหลักสูตร การจัดกิจกรรม การวัดผลประเมินผล เพื่อให้สถานศึกษาสามารถตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนได้อย่างแท้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยที่เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2541:25)

ได้วิจัยเรื่องการกระจายอำนาจและการจัดการศึกษา พบว่า สถานศึกษาเป็นหน่วยปฏิบัติที่สำคัญและแท้จริงในการจัดการศึกษา ดังนั้นสถานศึกษาควรมีความอิสระและมีความยืดหยุ่นในการจัดการศึกษาเพื่อให้สามารถสนองต่อความต้องการของชุมชนได้อย่างแท้จริง และเพื่อให้สถานศึกษาเป็นของชุมชน และสามารถสะท้อนภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ และหน่วยงานทางการศึกษาจากระดับบนลงมาสู่ระดับสถานศึกษามีการกำหนดบทบาทหน้าที่ที่จัดกิจกรรมและประเมินผลในการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาตามลำดับ บุคลากรทุกฝ่ายทั้งในโรงเรียน ชุมชน ท้องถิ่น และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทางการจัดการศึกษารับรู้ข่าวสารอย่างทั่วถึงจากการประชาสัมพันธ์โดยสถานศึกษาหรือจากสื่อต่างๆ และต่างตระหนักถึงความสำคัญในการเปลี่ยนแปลงพัฒนาสถานศึกษาและบุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้ดีตามบทบาทหน้าที่ของตนเองเพื่อปรับตัวให้สถานศึกษาอยู่ได้สมดุลกับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อสถานศึกษาและผู้บริหารเองให้อิสระบุคลากรในการร่วมกันวางแผนร่วมกันการตัดสินใจในการปฏิบัติงานและกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษาทำให้สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดภาคใต้ตอนล่างสามารถปรับตัวของสถานศึกษาได้ในระดับมากเนื่องจากสถานศึกษามีลักษณะการทำงานแบบระบบเปิด (Open Systems) จากระบบใหญ่ (Super Systems) ที่เป็นสำนักงานการศึกษาส่วนกลางสู่สถานศึกษา เมื่อมีปัจจัยนำเข้าไม่ว่าจะเป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ค่านิยมความต้องการของชุมชน และสังคมย่อมส่งผลกระทบต่อสถานศึกษา และขณะนั้นนโยบาย

เร่งด่วนของรัฐบาลปัจจุบัน (นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) มีจุดมุ่งหมาย 3 ประการนั้น ประการหนึ่งคือ เพื่อนำประเทศไทยไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ในปี 2558 อย่างสมบูรณ์ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. สืบค้นเมื่อ 6 สิงหาคม 2555, จาก <http://www.moe.go.th/websm/2011/avg/219.html>) การเปลี่ยนแปลงในองค์การจำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการที่ดี (Management) และที่สำคัญการเปลี่ยนแปลงจำเป็นต้องมีผู้นำที่มีประสิทธิภาพ (Effective Leadership) เพื่อให้การเปลี่ยนแปลงนั้นมีความยั่งยืน (เสนาะ กลิ่นงาม. 2549 : 28 ; อ้างอิงจาก Gill. 2003: 98) จากงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยศึกษาการปรับตัวของสถานศึกษาเข้าสู่ประชาคมอาเซียนทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านพันธกิจ ด้านโครงสร้าง ด้านบุคลากร และด้านเทคโนโลยี โดยภายใต้การนำของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งงานวิจัยในลักษณะเดียวกับ จิราภรณ์ โพธิ์เต็ง (2546 : ง) ที่ศึกษาสภาวะความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านห้วยหล่อดุก อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า มีปัจจัยที่จะนำโรงเรียนสู่สภาวะความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ปัจจัยดังกล่าวที่สอดคล้องกับงานวิจัยนี้คือ บทบาทของผู้บริหาร การทำงานร่วมกันเป็นทีมวิสัยทัศน์ พันธกิจและการมีส่วนร่วมของชุมชนและอลงกต วรกี (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกระจายอำนาจในองค์การและประสิทธิผลในองค์การ : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลพบว่า การกระจายอำนาจในองค์การมีผลต่อประสิทธิผลขององค์การ และจากการทดสอบระดับความสัมพันธ์ของปัจจัยย่อยของการกระจายอำนาจ และประสิทธิผลในองค์การเทศบาลโดยการถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) พบว่า ปัจจัยการ

กระจายอำนาจทุกตัวส่งผลต่อประสิทธิภาพขององค์การในเชิงบวกสอดคล้องกับ เบทแมน และสเนลล์ (Bateman and Snell. 1999 : 238) ที่กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative Management) เป็นการสร้างความมุ่งมั่นผูกพัน (Commitment) ระหว่างหัวหน้าและลูกน้อง เพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์การสอดคล้องกับ ธงชัย สันติวงษ์ (2540 : 26 - 29) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารจะต้องมีทักษะทักษะด้านการจัดองค์การ คือ รู้จักตัดสินใจแบ่งงานให้ใครทำ ทำกับใคร และทำอะไร เพื่อช่วยให้การจัดกลุ่มทีมงานมีประสิทธิภาพในการรองรับภารกิจการทำงานตามแผนได้อย่างดีและสอดคล้องกับที่ ทนงศักดิ์ เจริญชัย (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า ทักษะทางการบริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน

ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม ศึกษาในจังหวัดภาคใต้ตอนล่างมีคุณลักษณะและการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับการปรับตัวของสถานศึกษาเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เหตุผลที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่ามีผู้บริหาร มีคุณลักษณะที่เหมาะสม มีทักษะ ประสบการณ์ และมีความชำนาญในการบริหารจัดการ สามารถวิเคราะห์วางแผนคัดเลือกคนในการปฏิบัติงานให้อิสระในการบริหารจัดการการดำเนินกิจกรรมของสถานศึกษาเกี่ยวกับการกำหนดหลักสูตร การจัดกิจกรรม การวัดผลประเมินผล เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถานศึกษาสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกัน

ผู้บริหารมีความตั้งใจในการปฏิบัติงานเพื่อให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เข้าสู่สถานศึกษา สร้างกำลังใจให้ผู้ร่วมงานทุกคนปฏิบัติงานให้สถานศึกษาพัฒนาเปลี่ยนแปลงสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายของสถานศึกษา

2. ผลการวิเคราะห์โมเดลถดถอย พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยเชิงสาเหตุการปรับตัวของสถานศึกษาเข้าสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในจังหวัดภาคใต้ตอนล่าง พบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุส่งผลต่อการปรับตัวของสถานศึกษาเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยรวมพบว่า โมเดลที่มีการแก้ปรับแล้วมีค่าดัชนีที่ได้จากการวิเคราะห์ทุกค่าผ่านเกณฑ์และอยู่ในเกณฑ์ดี แสดงว่าโมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดี เมื่อพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์ของการถดถอยพหุคูณของตัวแปรในรูปคะแนนมาตรฐาน พบว่า ตัวแปรปัจจัยเชิงสาเหตุส่งผลต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการกระจายอำนาจ ($r = .39$) ด้านการมีส่วนร่วม ($r = .27$) ด้านทักษะการบริหาร ($r = .16$) ซึ่งมีตัวแปรด้านภาวะผู้นำ ด้านแรงจูงใจด้านทัศนคติ และด้านการทำงานเป็นทีมที่ไม่ส่งผลต่อการปรับตัวของสถานศึกษาเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

นอกจากนี้ยังพบว่า ตัวแปรปัจจัยคุณลักษณะและการปฏิบัติงานสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรการปรับตัวของสถานศึกษาเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้ถึงร้อยละ 58 ($R^2 = .58$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีทักษะและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานสามารถบริหารทรัพยากรบุคคลให้ได้ผลมีการประสานงานที่ดีและอำนวยความสะดวก

สะดวกในการปฏิบัติงานของครูสถานศึกษานั้นก็จะได้เปรียบสถานศึกษาอื่น หากสถานศึกษาใดผู้บริหารขาดทักษะและประสบการณ์สถานศึกษานั้นอาจมีความเสี่ยงในการบริหารสูงกว่า แม้ว่าสังคมสิ่งแวดล้อมจะเปลี่ยนแปลงไปทั้งภายนอกและภายในสถานศึกษาสถานศึกษา หรือต้องรับนโยบายเตรียมความพร้อมเข้าสู่อาเซียนของสถานศึกษา ผู้บริหารที่มีทักษะและประสบการณ์ก็ได้เปรียบในการนำพาองค์กรให้อยู่รอดได้ ซึ่งจะส่งผลต่อความสำเร็จในการปรับตัวของสถานศึกษาเข้าสู่อาเซียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในระดับปฏิบัติ

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการกระจายอำนาจ ด้านการมีส่วนร่วม และด้านทักษะการบริหาร เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของสถานศึกษาเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ดังนั้น หน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาควรจัดอบรมให้ความรู้ส่งเสริมโครงการพัฒนาผู้บริหารในด้านดังกล่าวจะทำให้ผู้บริหารรู้สึกตื่นตัวและให้ความสำคัญมากขึ้นเมื่อนำใช้กับองค์การก็จะเกิดประโยชน์มากขึ้น

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมส่งผลต่อการปรับตัวของสถานศึกษาดังนั้นในการปฏิบัติผู้บริหารควรให้อิสระบุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆของสถานศึกษา เป็นผู้เปิดใจรับสิ่งใหม่ๆ มีวิสัยทัศน์ และสร้างบรรยากาศที่ดี สร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้ เป็นผู้พัฒนาตนเองเสมอและส่งเสริมให้ผู้อื่นได้บังคับบัญชาเจริญก้าวหน้าอยู่เสมอเพื่อประโยชน์และการพัฒนาของสถานศึกษา

<p>2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต</p> <p>2.1 ควรศึกษาปัจจัยอื่นซึ่งมีโอกาสร่วมส่งผลต่อการปรับตัวของสถานศึกษาเข้าสู่ประชาคมอาเซียน</p>	<p>2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบระหว่างระดับการปรับตัวของสถานศึกษาในจังหวัดสงขลากับจังหวัดใกล้เคียงอื่นๆ เพื่อทราบถึงความแตกต่างของการปรับตัวของสถานศึกษาเข้าสู่ประชาคมอาเซียน</p>
---	--

เอกสารอ้างอิง

- จิราภรณ์ โพธิ์เต็ง. (2546). สภาวะความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านห้วยหล่อตุง อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ทนงศักดิ์ เจริญชัย. (2549). ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ทักษะการบริหารของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2540). องค์การและการจัดการทันสมัยยุคโลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ลอว์เลอร์ที่ 3 ,เอ็ดเวิร์ด อี และวอร์ลีย์,คริสโตเฟอร์ จี. (2551). องค์กรเปลี่ยนแปลงสู่ความยิ่งใหญ่ (แปลจาก Built to change โดยสมพงษ์ สุวรรณจิตกุล).กรุงเทพฯ:ผู้จัดการ.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2554). คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี. สืบค้นเมื่อ 6 สิงหาคม 2555, จาก <http://www.moe.go.th/websm/2011/aug/219.html>.
- เสนาะ กลิ่นงาม. (2549). “การพัฒนาความเป็นผู้นำเชิงจิตวิทยาเพื่อนำการเปลี่ยนแปลงองค์การสู่ศตวรรษที่ 21,” มนุษยสังคมปริทัศน์. 8 (1), 27-59.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2541). รายงานการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- อลงกต วรกี. (2540). ความสัมพันธ์ระหว่างการกระจายอำนาจในองค์การและประสิทธิผลขององค์การ : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาล. วิทยานิพนธ์ พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์.
- Bateman, Thomas S. and Snell, Scott A. (1999). Management, Building Competitive Advantage. Boston : McGraw-Hill, Inc.
- Heifetz, R. A., Linsky, M., & Grashow, A. (2009). The practice of adaptive leadership : Tools and tactics for changing your organization and the world. Massachusetts : Harvard Business Press.
- Yamane, Taro. (1973). Statistics : an Introductory Analysis (3rded). New York : Harper and Row.